

Dr. Muratcan GÖKDEMİR

**ULUSLARARASI YATIRIM HUKUKUNDA
EV SAHİBİ DEVLETİN TAM KORUMA VE
GÜVENLİK YÜKÜMLÜLÜĞÜ**

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	VII
KISALTMALAR LİSTESİ.....	XV
GİRİŞ.....	1
1. ARAŞTIRMA ALANI.....	1
2. ARAŞTIRMA SORUSU	6
3. ARAŞTIRMA AMACI	8
4. METODOLOJİ.....	10
5. PLAN	12

BİRİNCİ BÖLÜM TAM KORUMA VE GÜVENLİK YÜKÜMLÜLÜĞÜNÜN TEMELİ

1. TAM KORUMA VE GÜVENLİK YÜKÜMLÜLÜĞÜNÜN TARİHİ VE FELSEFİ KÖKLERİ	15
1.1. Devlet ve Yabancıyı Koruma Ödevinin Kökeni.....	16
1.1.1. Devletin Kökeni Güvenlik.....	16
1.1.2. Devletin Görevi Güvenlik.....	20
1.1.3. Yabancıнын Güvenliğı.....	22
1.2. Calvo Öğretisi ve Uluslararası Asgari Muamele Ölçütünün Kökeni	28
1.2.1. Maliyetli Bir Araç Olarak “Gunboat” Diplomasisi.....	28
1.2.2. Eşitlik Arayışının Bir Sonucu Olarak Calvo Öğretisi	30
1.2.3. Bir Denetim Mekanizması Olarak Uluslararası Asgari Muamele Ölçütü.....	32

1.3. İkinci Dünya Savaşı Sonrası Düzen ve Yatırım	
Andlaşmalarının Kökeni.....	36
1.3.1. İki Kutuplu Düzendeki Uluslararası Yatırımlara Dair Hukuk	36
1.3.2. Andlaşma Temelli Düzendeki Uluslararası Yatırımlara	
Dair Hukuk	39
1.3.3. Andlaşma Temelli Düzendeki Tam Koruma Ve	
Güvenlik Yükümlülüğü	41
2. TAM KORUMA VE GÜVENLİK YÜKÜMLÜLÜĞÜNÜN	
ULUSLARARASI TEAMÜL KURALI NİTELİĞİ	46
2.1. Yükümlülüğün Alt Sınırı Olarak Uluslararası Teamül Hukuku	46
2.2. Yükümlülüğün Üst Sınırı Olarak Uluslararası Teamül Hukuku.....	49
2.3. Yükümlülüğün Kaynağı Olarak Uluslararası Teamül Hukuku.....	53
2.3.1. Süre Unsuru.....	53
2.3.2. Kurucu Unsurlar Bakımından İnceleme.....	56
2.3.2.1. Devlet Uygulaması	56
2.3.2.2. Opinio Juris	65
2.3.3. Andlaşma Normu-Teamül Normu Ayrımı	
Bakımından İnceleme.....	71
3. TAM KORUMA VE GÜVENLİK YÜKÜMLÜLÜĞÜNÜN	
TERMİNOLOJİK ÖZELLİĞİ.....	91
3.1. “Standart” Olarak Yazımı	91
3.2. Sıfat Kullanarak Yazımı	97
3.3. Diğer Yükümlülüklerle Birlikte Yazımı	103

İKİNCİ BÖLÜM

TAM KORUMA VE GÜVENLİK

YÜKÜMLÜLÜĞÜN KAPSAMI

1. FİZİKİ KORUMA ÖDEVİ	111
1.1. Korunan Unsur Olarak Yabancı Yatırım.....	115
1.1.1. Yabancı.....	115

1.1.1.1. Gerçek Kişiler.....	115
1.1.1.2. Tüzel Kişiler.....	119
1.1.2. Yatırım.....	128
1.1.2.1. Geleneksel Yaklaşımlar.....	128
1.1.2.2. Dijital Malvarlıkları	142
1.2. Koruyan Unsur Olarak Ev Sahibi Devlet	157
1.2.1. Devlet.....	157
1.2.2. Ev Sahibi.....	163
1.2.2.1. Ülke.....	166
1.2.2.2. Çekişmeli Bölgeler	185
1.2.2.2.1. Çekişmeli Deniz Alanları.....	185
1.2.2.2.2. Çekişmeli Kara Alanları.....	204
1.2.2.2.3. Siberalanlar.....	218
1.3. Konu Unsuru Olarak Yabancı Yatırıma Yönelik Tehlike ve Tehditler.....	228
1.3.1. Ev Sahibi Devlet Harici Tehdit ve Tehlikeler.....	235
1.3.2. Ev Sahibi Devlet Dahili Tehlikeler	245
1.3.2.1. İhmal Suretiyle Doğrudan Zarar	245
1.3.2.2. İstimlak İle Farkı	250
2. HUKUKİ KORUMA ÖDEVİ.....	258
2.1. Adil ve Hakkaniyetli Muamele Yükümlülüğü İle Farkı	258
2.2. Zarar Neticesinde Hukuki Koruma Ödevi	276
2.3. Zarar Öncesinde Hukuki Koruma Ödevi	284
3. TAM KORUMA VE GÜVENLİK YÜKÜMLÜLÜĞÜNÜN İSTİSNALARI.....	287
3.1. Kamu Yararı.....	287
3.2. Zaruret Hali.....	291
3.3. Mücbir Sebep.....	296

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
TAM KORUMA VE GÜVENLİK
YÜKÜMLÜLÜĞÜNÜN NİTELİĞİ

1. ÖZEN YÜKÜMLÜLÜĞÜ NİTELİĞİ İLE TAM KORUMA VE GÜVENLİK YÜKÜMLÜLÜĞÜ	303
1.1. Menfi-Müspet Yükümlülük Ayrımı	305
1.2. Davranış-Sonuç Yükümlülüğü Ayrımı.....	308
1.3. Kusur Sorumluluğu-Kusursuz Sorumluluk Ayrımı.....	317
2. NESNEL ÖZEN YÜKÜMLÜLÜĞÜ NİTELİĞİ İLE TAM KORUMA VE GÜVENLİK YÜKÜMLÜLÜĞÜ	320
2.1. Soyut Kişi Ölçüsü	320
2.2. Demokratik Devlet Ölçüsü.....	324
2.3. Makul Hareket Ölçüsü.....	326
3. ÖZNEL ÖZEN YÜKÜMLÜLÜĞÜ NİTELİĞİ İLE TAM KORUMA VE GÜVENLİK YÜKÜMLÜLÜĞÜ	334
3.1. Ev Sahibi Devlet Gücü Ölçüsü.....	334
3.2. Yatırımcının Özen Yükümlülüğü	341
3.3. Uyarlanan “Nesnel” Özen Yükümlülüğü.....	346
SONUÇ	353
KAYNAKÇA.....	365